

Internetwinkels

**Toetsingskader voor aanvragen tot vestiging van internetwinkels in
bedrijfspannen en woningen**

**Heerhugowaard
Februari 2013**

Doelstelling notitie

Met deze notitie willen wij een algemeen en aanvaardbaar toetsingskader creëren voor aanvragen om omgevingsvergunning voor het gebruik van bedrijfspanden en woningen ten behoeve van een internetwinkel.

Aanleiding

De Bosten Consulting Group heeft in opdracht van Google Nederland in maart 2011 het rapport 'Interned' uitgebracht. Uit dit rapport blijkt dat de Nederlandse consumenten één van de meest actieve gebruikers van het internet zijn. Het internet zou in Nederland naar schatting 110.000 mensen werk bieden, die werkzaam zijn in bedrijven met een gezamenlijke omzet van € 30 miljard. De verwachting is dat de Nederlandse interneteconomie fors zal groeien. Geschat wordt dat deze in 2015 een omvang heeft van € 40,8 miljard.

Een deel van die omzet komt voor rekening van internetwinkels. Dit zijn winkels die via internet goederen verkopen. De omzet van het online thuiswinkelen is vorig jaar gestegen tot 9 miljard Euro.

De groei komt vooral door een toename van het aantal bestellingen per persoon. De verwachting is dat het aantal bestellingen alleen maar zal toenemen. (Bron: thuiswinkel.org).

Probleemstelling en keuzes maken voor de juiste locaties

De forse internetbestedingen laten hun sporen na in de fysieke winkelomgeving. Boekenwinkels, platenzaken en reisbureaus verdwijnen steeds meer uit het straatbeeld. Ook elektronicazaken hebben het steeds moeilijker, net als speelgoedzaken, sportartikelen en modewinkels. Met het toenemen van de leegstand worden de gevolgen van internethandel steeds duidelijker zichtbaar in onze winkelcentra.

Door overal winkels en publieksgerichte vormen van internethandel mogelijk te maken, verspreidt het winkelaanbod zich en wordt het in stand houden van een sterke detailhandelsstructuur in het woon- en leefklimaat steeds moeilijker. Tegelijk is het bieden van ruimte en vrijheid aan initiatieven die werkgelegenheid opleveren zoals internethandel, belangrijk. En dat geldt zeker in de huidige tijd, waarin de werkloosheid oploopt.

Internetwinkels zijn er in vele vormen. Ze maken onderdeel uit van het bredere begrip internethandel. Een groot deel van de internethandel trekt geen fysieke bezoekers en is dus niet publieksgericht. Voorbeelden hiervan zijn bedrijven, kantoren of woningen waar bestellingen via computers binnenkomen, hallen waar de goederen zijn opgeslagen en al dan niet via aparte bezorgdiensten worden verzonden.

Internetwinkels die wel publieksgericht zijn hebben showrooms en afhaalpunten met betaalmogelijkheid. Het betreft hier dan locaties waar je de online bestelde artikelen ook kunt afhalen en/of waar je ook nog (als je er toch bent) andere artikelen kunt kopen.

Het grote verschil tussen deze publieksgerichte en niet-publieksgerichte activiteiten bestaat uit consumentenstromen die wel of niet op de locaties afkomen.

De groei aan initiatieven vraagt dus om keuzes waar de internetwinkels het beste terecht kunnen, en waar juist niet. Het kiezen van de juiste locaties is voor de gemeente en internetbedrijf van belang.

Beleidskader planologische benadering

Ook in de gemeente Heerhugowaard wordt men steeds meer geconfronteerd met de internetwinkels. Inmiddels ligt er een aantal verzoeken om een internetwinkel te mogen vestigen op het industrieterrein. Gelet hierop en de verwachting dat het aantal verzoeken in de toekomst alleen maar zal stijgen is het van belang om een algemeen beleidskader op te

stellen met betrekking tot de planologische benadering van internetwinkels, waardoor voor een ieder helder is hoe de gemeente Heerhugowaard met dit fenomeen omgaat.

Juridische vertaling

Verankering in een bestemmingsplan is de beste manier om het beleid vast te leggen. Onze actualiseringsslag met bestemmingsplannen is echter al voor een groot deel gereed. Dus meenemen in dat traject is niet aan de orde op een enkel plan na.

Een andere mogelijkheid is het maken van een paraplu bestemmingsplan. Als het grootste deel van de bestemmingsplannen gedigitaliseerd is, is dit een goed middel om een aparte regeling op te stellen voor specifieke aspecten. In het verleden is dit gedaan voor bijvoorbeeld seksinrichtingen.

Er is echter meer tijd nodig om een paraplu-bestemmingsplan te maken. In de tussentijd is echter wel gewenst om beleid te hebben waar in ieder geval aan kan worden getoetst of er medewerking kan worden verleend via een Wabo afwijkingsprocedure.

In artikel 4.9 van bijlage II van het BOR zijn de buitenplanse kruimelgevallen geregeld. Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken voor:

4.9. *het gebruiken van bouwwerken, al dan niet in samenhang met inpandige bouwactiviteiten, mits wordt voldaan aan de volgende eisen:*

a. binnen de bebouwde kom, en

b. de oppervlakte niet meer dan 1500 m²;

Als deze beleidsnotitie is vastgesteld kan zolang bestemmingsplanregels niet zijn aangepast, aan webwinkels medewerking worden verleend via deze afwijkingsprocedure.

Met een omgevingsvergunning voor afwijkend gebruik kan dus in voorkomende gevallen een strijdige situatie worden gelegaliseerd.

Detailhandel en jurisprudentie

Uit de jurisprudentie blijkt dat het gaat om de uitleg van de definitie van detailhandel en het ontbreken van een definitie van een internet/webwinkel.

Van detailhandel zijn allerhande definities. Volgens de Dikke van Dale is detailhandel aan te merken als verkoop rechtstreeks aan de consument. Volgens Wikipedia is het het leveren van fysieke goederen voor persoonlijk gebruik aan de consument.

In bestemmingsplannen luidt de definitie van detailhandel als volgt; ‘ **het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren** van goederen aan personen die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.’

De zwartgedrukte elementen uit de definitie worden getoetst door de rechter. Op het moment dat één of meer van deze onderdelen zich voordoet bij een bestemming waar geen detailhandel is toegelaten dan is de rechter van mening dat er toch sprake is van detailhandel.

Bij de uitstalling ten verkoop is dat duidelijk; algemeen aanvaard is dat dit het cruciale onderdeel is van detailhandel.

Echter als er alleen opslag en verzending plaatsvindt, ben je geneigd te denken dat het hier niet gaat om detailhandel. Toch zegt de rechter (rechtbank 's-Hertogenbosch) hiervan dat als alleen opslag aanwezig is en er verzendgereed gemaakt wordt, óók sprake is van detailhandel.

Reden dus om een definitie te formuleren van een internetwinkel.

Een eenvoudige definitie van een internetwinkel is: “Detailhandel, waarvan de handel uitsluitend via een elektronische of schriftelijke opdracht loopt”.

Waar kan wat worden toegestaan

Voor **publieksgerichte vormen** van internethandel is het uitdrukkelijk gewenst deze zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de bestaande detailhandelsstructuur van onze gemeente. Zij zorgen immers voor nieuwe bezoeken en kunnen als gevolg daarvan mogelijk leiden tot meer combinatiebezoek met de al in het winkelcentrum aanwezige winkels. Detaillisten kunnen zonder tussenkomst van de gemeente al naast hun fysieke winkel een internetwinkel hebben met een afhaalpunt in de winkel. Dit geldt bijvoorbeeld voor drogisterijen en Brunawinkels waar een pakket kan worden opgehaald of afgegeven.

Verder kunnen internetwinkels een belangrijke bijdrage leveren aan het bestrijden van leegstand in de winkelcentra. Het is hiervoor niet nodig om de definitie van detailhandel aan te passen. Publieksgerichte vormen van internethandel passen hier naadloos in.

Internetwinkels op bedrijven- en industrieterreinen

Publieksgerichte vormen van detailhandel zijn dus niet gewenst op bedrijven- en industrieterreinen.

In principe wordt er op deze terreinen geen detailhandel toegestaan, met uitzondering van productiegebonden detailhandel. En op een aantal plekken wordt worden ABC goederen en vormen van grootschalige detailhandel toegestaan.

Gezien de ontwikkelingen rond internethandel zijn wij van mening dat vormen van internethandel **die niet-publieksgericht** zijn, in principe zoveel mogelijk ruimte dienen te krijgen op bedrijven- en industrieterreinen en kantorenlocaties en indien inpasbaar in woongebieden.

Daarbij kan nog onderscheid worden gemaakt tussen locaties waar opslag en verzending plaatsvindt van de bestelde goederen en locaties waar opslag, verzending plaatsvindt én een afhaalpunt is.

Een showroom is absoluut niet toegestaan omdat dat een bedreiging vormt voor de reguliere winkelcentra.

De bedrijven- en industrieterreinen zijn helemaal ingericht op bedrijvigheid en hebben een goede ontsluiting. Bovendien is er een goede verkeersdoorstroming binnen de gebieden.

Een internetwinkel waar opslag en verzending plaatsvindt, zou dan ook zondermeer op een bedrijfslocatie kunnen worden toegelaten.

De vraag is of een afhaalpunt wenselijk is. Een afhaalpunt genereert meer verkeersbewegingen en vergt meer parkeerruimte en ruimte voor laden en lossen op eigen terrein. Het karakter van industrie- en bedrijventerreinen moet ook blijven zoals het bedoeld is. Het gevaar schuilt dat alsnog ongewenste vormen van detailhandel zullen ontstaan. De werkgroep is daarom van mening dat een afhaalpunt niet moet worden toegestaan.

Het voorstel van de werkgroep is om voor internetwinkels op de bedrijventerreinen de volgende uitgangspunten te hanteren:

- er mag geen showroom of een winkelopstelling zijn;
- er mag geen afhaalpunt aanwezig zijn;
- er is voldoende parkeerruimte op eigen terrein;

Internetwinkels in woningen

Voor de vestiging van internetwinkels in woningen is recent beleid opgesteld. Vorig jaar bleek uit een inventarisatie dat er al flink wat webwinkels in woningen bestaan maar dat deze geen overlast veroorzaken. Deze internetwinkels hebben geen ruimtelijke uitstraling en de activiteiten blijven binnen de grenzen die zijn gesteld in de bedrijf aan huis regeling die al in de bestemmingsplannen was opgenomen. Besloten is de bedrijf aan huis regeling uit te breiden met volgende criteria:

- De opslag en kantoorfunctie van de internetwinkel moeten passen binnen de eenderde bepaling (oppervlakte woning) van de bedrijf aan huis regeling, met een maximum van 45 m²;

- Er mag geen uitstalling ten verkoop plaatsvinden;
- Er mag geen afhaalpunt aanwezig zijn.

Deze uitbreiding van de regeling is in een aantal bestemmingsplannen die recent geactualiseerd zijn, al meegenomen. In een aantal plannen echter nog niet. Ook in het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied is deze regeling opgenomen.

Om medewerking te kunnen verlenen aan verzoeken die nog niet kunnen worden gehonoreerd omdat de regeling niet is opgenomen in het bestemmingsplan, kan deze notitie tevens als beleidskader dienen.

Besluit

De in deze notitie opgestelde uitgangspunten als een aanvullend beleid- en afwegingskader hanteren bij het beoordelen van aanvragen om af te wijken van het bestemmingsplan voor de vestiging van een internetwinkel in woningen of bedrijfsgebouwen.

Deze beleidsnotitie ter inzage leggen.

Voor de bedrijven – en industrieterreinen een paraplubestemmingsplan opstellen.

Bij herziening van bestemmingsplannen deze regeling opnemen in de woonbestemmingen in de bedrijf – aan huis – regeling.

Na een jaar het beleid zoals geformuleerd in deze notitie evalueren.

Afdelingen
SRO/OV/HH